

Voorblad

Evaluatie Burgerparticipatie stadsdeel Nieuw-West

Conceptversie

27 augustus 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding	
1.1 Introductie	
1.2 Wat wordt er verstaan onder burgerparticipatie?	
1.3 Vraagstelling	
1.4 Over dit evaluatieonderzoek	
2. Richtlijnen voor burgerparticipatie	
2.1 Richtlijnen voor burgerparticipatie in de Kadernota	
2.2 Ter beoordeling van de burgerparticipatietrajecten te beantwoorden vragen	
3. Burgerparticipatietrajecten in stadsdeel Nieuw-West	
3.1 Overzicht van burgerparticipatietrajecten	
3.2 Een vijftal trajecten nader bekeken	
4. Kijk van actieve bewoners op burgerparticipatie in Nieuw-West	
4.1 Inbreng van actieve bewoners	
4.2	
5. Conclusie	
6. Aanbevelingen	

1. Inleiding

1.1 Introductie

In het bestuursprogramma *Kansen bieden, talenten benutten* (2010-2014) voor stadsdeel Nieuw-West staat burgerparticipatie hoog op de agenda. Nieuw-West wil 'een stadsdeel zijn dat inspraak op een goede en duidelijke manier organiseert, en dat zelf op maat gesneden projecten ter bevordering van participatie ontwikkelt en (burger)initiatieven ondersteunt en mogelijk maakt'. Om die reden is de Kadernota Burgerparticipatie stadsdeel Nieuw-West opgesteld en aangenomen. Deze nota heeft tot doel meer samenhang te brengen in de praktijk van burgerparticipatie in Nieuw-West, duidelijkheid te creëren over de rol van deelnemers in participatietrajecten en te zorgen voor beoordeling en resultaatmeting van de kwaliteit van participatieprocessen.

Burgerparticipatie is geen nieuwe praktijk in Nieuw-West. Veel directies en afdelingen hebben een eigen werkwijze ontwikkeld om burgers te betrekken bij het maken van plannen en beleid. Met name bij de Directies Groen en Openbare Ruimte en Stedelijke Vernieuwing werd en wordt geregeld gebruik gemaakt van de kennis en kunde van bewoners. Daarbij wordt bij deze projecten vaak samengewerkt met externe partners zoals woningcorporaties.

1.2 Wat wordt er verstaan onder burgerparticipatie?

Burgerparticipatie is een breed gehanteerd begrip. De Kadernota Burgerparticipatie stadsdeel Nieuw-West beperkt zich tot het betrekken van bewoners en belanghebbenden bij het maken van plannen en beleid. De kadernota is alleen van toepassing op de mogelijkheden van burgers om betrokken te zijn bij beleidsvoornemens. Beleidsvoornemens leiden tot plannen of nieuw beleid en hierop kunnen bewoners en belanghebbenden invloed uitoefenen. Geen enkel beleidsontwerp wordt uitgesloten van burgerparticipatie.

Invloed van burgers op plan- en besluitvorming is een ander onderwerp. Wettelijke inspraak is formeel gezien dus geen burgerparticipatie.

1.3 Vraagstelling en doelen van de Kadernota Burgerparticipatie

De stand van zaken van burgerparticipatie in stadsdeel Nieuw-West staat in deze evaluatie centraal. De vraag die hieronder beantwoordt zal worden:

In hoeverre is het haalbaar gebleken de richtlijnen van de nota aan te houden en de doelen die deze stelt te bereiken?

De richtlijnen van de kadernota voor de toepassing van burgerparticipatie worden in paragraaf 2 op een rijtje gezet. De door de Kadernota geformuleerde algemene doelen van burgerparticipatie zijn:

- De betrokkenheid van bewoners en andere belanghebbenden bij en hun invloed op het beleid en de planvorming van het stadsdeel te vergroten
- Gebruik te maken van bij bewoners en belanghebbenden aanwezige kennis en kunde

De doelen van de kadernota zelf zijn:

- Samenhang brengen in de praktijk van burgerparticipatie in Nieuw-West
- Duidelijkheid over de rol van deelnemers in participatietrajecten
- Beoordeling en resultaatmeting (monitoring) van de kwaliteit van participatieprocessen

1.4 Over dit evaluatieonderzoek

Voor deze evaluatie is geïnterviewd wat er sinds het aannemen van de Kadernota Burgerparticipatie in april 2012 aan burgerparticipatie in stadsdeel Nieuw-West heeft plaatsgevonden. Er is intern onderzoek gedaan. Binnen de stadsdeelorganisatie is schriftelijke informatie opgehaald over alle burgerparticipatietrajecten. Daarnaast is een aantal trajecten uitgelicht waarop dieper wordt ingegaan. Deze trajecten zijn besproken met collega's binnen de stadsdeelorganisatie met als doel inzicht te krijgen in de concrete praktijk van burgerparticipatie, wat het betrekken van burgers en belanghebbenden heeft opgeleverd en wat er goed en minder goed ging. Tenslotte is een aantal actieve bewoners gevraagd naar hun kijk op burgerparticipatie in stadsdeel Nieuw-West. De inbreng van deze bewoners is in de evaluatie opgenomen.

2. Richtlijnen voor burgerparticipatie

2.1 Richtlijnen voor burgerparticipatie in de Kadernota

De Kadernota geeft de volgende richtlijnen die ervoor kunnen zorgen dat burgerparticipatie op een gestructureerde manier plaatsvindt. De richtlijnen van de nota zijn:

1. In de initiatieffase van nieuwe planvorming of beleid moet burgerparticipatie aan de orde komen in een participatieparagraaf als onderdeel van het plandocument of in een participatieplan, als het gaat om een omvangrijker participatieproces. Daarin wordt beschreven voor welke vorm van participatie gekozen zal worden.
2. Er moet worden vastgelegd op welk niveau de participatie zal plaatsvinden (Informeren, Raadplegen, Adviseren, Coproduceren of Meebeslissen).
3. Het Dagelijks Bestuur of de deelraad moet de participatieparagraaf of het -plan en het participatieniveau goedkeuren.
4. Het is noodzakelijk dat er een heldere participatieroute wordt gevolgd, die zorgt voor een goede verbinding tussen het participatieproces als geheel, de inbreng en de voorstellen van alle deelnemers en de uiteindelijke besluitvorming in het Dagelijks Bestuur of de deelraad.
5. De ambtelijke organisatie moet burgerparticipatie zoveel mogelijk bevorderen binnen het gekozen niveau en moet een dienstverlenende houding hebben (openstaan voor vragen, nadere toelichting geven, eventuele verzoeken serieus nemen etc.).
6. Tijdens het burgerparticipatieproces moet vroegtijdige, volledige en heldere informatie gegeven worden.
7. Er moet een participatierapportage worden geschreven die beschikbaar is bij de besluitvorming.
8. Het participatieproces moet worden geëvalueerd.
9. De opbrengst van het participatieproces moet duidelijk worden teruggekoppeld aan de deelnemers.

Op basis van het onderzoek is het niet mogelijk om bovenstaande punten voor alle burgerparticipatietrajecten te behandelen. Aan de punten 4., 5., 6. en 9. zal alleen aandacht worden besteed in paragraaf 3.2 waarin op vijf trajecten dieper wordt ingegaan.

2.2 Ter beoordeling van de burgerparticipatietrajecten te beantwoorden vragen

Onder invloed van de manier waarop het onderzoek is aangepakt zal de nadruk in de evaluatie liggen op de manier waarop burgerparticipatie binnen de stadsdeelorganisatie wordt georganiseerd. De vragen die hierover - zo mogelijk - voor alle participatietrajecten beantwoord zullen worden zijn:

1. Wat is het bereik van het project of plan (buurt, wijk, (recreatie)gebied, stadsdeel)?
2. Hebben burgers mee kunnen beslissen over het participatieniveau?
3. Is er een participatieparagraaf of -plan opgesteld?
4. Is de participatieparagraaf of het -plan voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur of de deelraad en is het participatieniveau goedgekeurd?
5. Wat is het participatieniveau?
6. Wat is de participatievorm (of vormen)?
7. Zijn er participatierapportages gemaakt die beschikbaar waren bij de besluitvorming?
8. Is het participatieproces geëvalueerd?

Een vijftal burgerparticipatietrajecten zal meer inhoudelijk worden beoordeeld. Deze zijn in rood aangegeven op de lijst met trajecten hieronder in paragraaf 3. De vragen die over deze participatieprocessen op basis van gesprekken met de projectleiders beantwoord zullen worden zijn:

1. Met welk doel (of welke doelen) is ervoor gekozen om burgers te laten participeren?
2. Is er een heldere participatieroute gevolgd, die zorgt voor een goede verbinding tussen het participatieproces als geheel, de inbreng en de voorstellen van alle deelnemers en de uiteindelijke besluitvorming in het Dagelijks Bestuur of de deelraad?
3. Heeft de ambtelijke organisatie burgerparticipatie zoveel mogelijk bevorderd binnen het gekozen niveau en was er sprake van een dienstverlenende houding (openstaan voor vragen, nadere toelichting geven, eventuele verzoeken serieus nemen etc.)?
4. Is er tijdens het burgerparticipatieproces vroegtijdige, volledige en heldere informatie gegeven?
5. Is de opbrengst van het participatieproces duidelijk teruggekoppeld aan de deelnemers?
6. Zijn de vooraf gestelde doelen bereikt?
7. Is het gelukt om gebruik te maken van de bij bewoners en belanghebbenden aanwezige kennis en kunde?
8. Waren de participanten representatief? Waren er verschillende doelgroepen vertegenwoordigd?
9. Zijn er dingen die achteraf beter anders aangepakt hadden kunnen worden?

3.2 Een vijftal trajecten nader bekeken

De trajecten die meer inhoudelijk beoordeeld worden, zijn geselecteerd omdat deze een goed beeld geven van de verschillende manieren waarop burgers in stadsdeel Nieuw-West bij plan- en beleidsvorming worden betrokken. Het bereik van de trajecten loopt uiteen van de buurt tot het stadsdeel als geheel. Daarnaast zijn de onderwerpen waarop burgers invloed kunnen uitoefenen zeer verschillend, zowel concreet (bijvoorbeeld de inrichting van een speelplaats) als abstract (bijvoorbeeld de toekomst van het stadsdeel). Hierdoor wisselt ook de mate waarin de plannen ingrijpen in de levenssfeer van burgers (direct of indirect/op langere termijn). Verder verschillen de participatieniveaus van de te beoordelen trajecten en daarmee de participatievormen. Als laatste zijn sommige trajecten succesvol en andere minder, waardoor inzicht wordt gegeven in wat wel en niet goed werkt.

1. Sloterplasconferentie

1. Met welk doel (of welke doelen) is ervoor gekozen om burgers te laten participeren? De doelstellingen voor de Sloterplasconferentie zijn vastgelegd in het plan van aanpak:

- Het genereren en verzamelen van ideeën voor ontwikkelingsmogelijkheden van het Sloterplasgebied (op weg naar 100 ideeën);
- Het verbinden van personen en/of organisaties met ontwikkelingsideeën;
- Het verzamelen van input voor een ontwikkelstrategie Sloterplas en voor de Toekomstvisie Nieuw-West.

De algemene doelstelling voor de conferentie was: Het delen van een palet van (100) ideeën met kansen voor ontwikkeling, behoud en gebruik van de Sloterplas inclusief het park in een brede diverse groep van bewoners, ondernemers, belangengroepen, potentiële gebruikers en geïnteresseerden. De (100) ideeën kunnen op kortere of langere termijn realiseerbaar zijn; ze kunnen visionair zijn of juist kleine, concrete verbeteringen omvatten. Ook kunnen ideeën 'rijp' (redelijk uitgewerkt) of 'groen' (beschreven in contouren) zijn. De ideeën hebben (het liefst) een 'eigenaar', dat wil zeggen één of meerdere personen, organisaties of ondernemers die zich opwerpen als promotor van een idee.

2. Is er een heldere participatieroute gevolgd, die zorgt voor een goede verbinding tussen het participatieproces als geheel, de inbreng en de voorstellen van alle deelnemers en de uiteindelijke besluitvorming in het Dagelijks Bestuur of de deelraad?
3. Heeft de ambtelijke organisatie burgerparticipatie zoveel mogelijk bevorderd binnen het gekozen niveau en was er sprake van een dienstverlenende houding (openstaan voor vragen, nadere toelichting geven, eventuele verzoeken serieus nemen etc.)?
4. Is er tijdens het burgerparticipatieproces vroegtijdige, volledige en heldere informatie gegeven?
5. Is de opbrengst van het participatieproces duidelijk teruggekoppeld aan de deelnemers?
6. Zijn de vooraf gestelde doelen bereikt?
7. Is het gelukt om gebruik te maken van de bij bewoners en belanghebbenden aanwezige kennis en kunde?
8. Waren de participanten representatief? Waren er verschillende doelgroepen vertegenwoordigd?
9. Zijn er dingen die achteraf beter anders aangepakt hadden kunnen worden?

2. Stedelijke vernieuwing Nieuwenhuysen Struikbuurt

1. Met welk doel (of welke doelen) is ervoor gekozen om burgers te laten participeren?

Door bewoners te betrekken bij het uitwerkingsplan Struikbuurt en het verbeteren van de leefbaarheid wil de Alliantie de volgende vier doelen bereiken:

- Beter plan door de kennis van bewoners, ondernemers en organisaties die actief zijn in een wijk erin mee te nemen.
- Draagvlak creëren voor het uitwerkingsplan waardoor de meerderheid van bewoners, omwonenden, ondernemers en organisaties positief is over het plan.
- Ervoor zorgen dat meer bewoners zich betrokken gaan voelen met hun leefomgeving en bij elkaar.
- Ervoor zorgen dat meer bewoners prettig wonen en samenleven.

3. Toekomstvisie

1. Met welk doel (of welke doelen) is ervoor gekozen om burgers te laten participeren? De toekomst van Nieuw-West ligt bij de huidige en toekomstige bewoners, ondernemers en bezoekers van het stadsdeel. Hun mening vormt belangrijke input voor de Toekomstvisie. Het aanmoedigen van het gesprek over de toekomst van Nieuw-West was het hoofddoel van het hele proces van de toekomstvisie.

4. Uitvoeringsplan speelplaatsen 2012-2014

1. Met welk doel (of welke doelen) is ervoor gekozen om burgers te laten participeren? Het doel is om bewoners (in het bijzonder kinderen) te betrekken bij de herinrichting van de speelplek in hun buurt en rekening te houden met hun behoeften en wensen.

5. Westmallepad

1. Met welk doel (of welke doelen) is ervoor gekozen om burgers te laten participeren? In eerste instantie zijn er geen burgers betrokken bij de herinrichting van het Westmallepad, omdat het ging om een relatief kleine ingreep. Omdat de buurt in opstand kwam, is besloten de werkzaamheden stop te zetten en extra te informeren. Er zijn vooraf dus geen doelen geformuleerd. Het doel van de informatieavond was (meer) draagvlak creëren voor de ingrepen.

